

**PEYTON SMITH, Sasha: *Dohoda růží*. Přeložila Markéta Forejtová, odpovědná redaktorka Kateřina Hajžmanová, korektura Adéla Lapáčková. Praha: Coobook, 2025**

*Dohoda růží* (v originálu *The Rose Bargain*) je v pořadí třetí knihou americké autorky Sashy Peyton Smith. Spadá do žánru romantasy, který v posledních letech získal na oblibě zvláště v anglosaském světě a například z titulu *Čtvrté křídlo* (a navazující série) Rebeccy Yarros se stal ohromný fenomén. Z této popularity se pochopitelně snaží těžit i čeští nakladatelé zaměřením na young adult tituly. Příběh se velmi zjednodušeně točí okolo několika slečen z vyšší společnosti, které v Anglii soutěží o ruku prince.

Překlada se ujala Markéta Forejtová, pro kterou jde podle [Databáze knih](#) o pátý přeložený titul. Je zde namísto připomenout, že její první překlad, *Mladokrevní*, se stal předmětem [kritického článku](#) na webu *iliteratura.cz*, který zmiňuje hlavně četné stylistické nedostatky. Podobně kritického rozboru se totiž dočkala i *Dohoda růží*, a to v recenzi uživatelky MackovaP na zmíněné Databázi knih.<sup>1</sup> Tato recenze, popisující vesměs totožné problémy, sloužila jako podklad pro nominaci a vzhledem k její obsáhlosti z ní čerpám i v tomto posudku.

Z hlediska literárních kvalit není *Dohoda růží* nikterak přelomové dílo a hlavní překladatelčin úkol zde proto nespočíval ani tak v naprosto dokonalém vystižení originálu (zvláště pokud vezmeme v potaz, že podobná žánrová literatura trpí leckdy sama o sobě různými stylistickými i logickými nedostatky a lapsy), jako spíše ve vytvoření plynulého, čtivého českého převodu, který bude co nejméně „drhnout“. Nicméně už samotná skutečnost, že se kniha stává předmětem zájmu skřípcové poroty, napovídá, že tento cíl zůstal nesplněn, a pokud někteří překladatelé rádi přirovnávají dobrý překlad k čistému čelnímu sklu, přes které v autě sledujeme cestu, zde nám výhled kazí nezanedbatelné množství skvrn a nečistot.

Jak naznačuje uvedená recenze, nejproblematictějším aspektem je stylistická stránka textu, kde se dá vysledovat několik tendencí, které se podílejí na tom, že překlad je na mnoha místech podprůměrný, až vyloženě nepěkný:

---

<sup>1</sup> Protože DK uživatelské recenze zrušila, nelze odkazovat na samotný text, nicméně je možné jej dohledat v [komentářích u posuzovaného titulu](#).

1) S recenzí se zcela ztotožňuji v závěru, že překladatelka má problém s přirozeným vyjadřováním přivlastňovacích vztahů, což se projevuje hlavně tím, že text hyzdí vlivem interference nepřeborné množství nepotřebných přivlastňovacích zájmen: *Natahovali se po mně svýma hubenýma rukama...; Bram zakašle do ohbí svého lokte...; Natáhne ke mně svůj malíček; ...její oči se zalijí slzami...; Špičkou svého hedvábného střevice mi ohne roh koberce přímo před nosem.*; a mnoho a mnoho dalších. Tato tendence je zvláště výrazná v pasážích, kde se přivlastňovací zájmena kumulují: *...než se můj otec objevil v mé šatně...; ...ve chvíli, kdy moje nohy dopadnou na její prkna.; Přitáhne si mě blíž, jeho ruce pevně drží můj pas* (lépe zkrátka jen: *pevně mě drží za pas*); *Jeho pohled na vteřinu sklouzne k mým rtům a pak se vrátí k mým očím* (lépe: *Pohledem na vteřinu sklouzne k mým rtům a pak se vrátí k očím.*); *Bram mou slzu na špičce svého prstu promění ve sněhovou vločku...*

Spolu s občasným a stejně nemotivovaným užíváním přivlastňovacího genitivu (*... pořád dokola si všímám ustaraného pobledlého obličejе své matky.; Obličej Greer se leskne potem...*) tak nezáměrně vznikají až komické konstrukce: *Tohle je něco docela jiného, když rukama svírám široká ramena prince. Cítím jeho dech a to na oplátku probouzí něco v mém hrudníku.*

Inflace přivlastňovacích zájmen je v textech začínajících nebo méně zkušených překladatelů jedním z nejčastějších jevů. Zároveň se však jedná o problém, který se dá nejsnáze vyřešit, jelikož jde o čistě *mechanický úkon* spočívající v úplném odstranění nebo nahrazení jiným prostředkem. U páté knihy už by toho měla být schopná samotná překladatelka, případně měla zasáhnout redaktorka. Proč se tak nestalo a výše citované věty a pasáže se (kromě velké spousty jiných) dostaly do vytištěného textu, pro mě zůstává poněkud záhadou.

2) Dalším nešvarem, jež vnímám jako zásadní a na který upozorňuje také zmíněná recenze, je velké množství zjevně neobratných formulací, kde je na vině kombinace doslovného překladu spolu s kopírováním anglické syntaxe a jmenného vyjadřování. Nejedná se přitom o pár izolovaných případů, ale o jev přítomný v celém textu, což dále znesnadňuje jeho čtení.

Stejně jako výše i zde platí, že u některých formulací člověku chtě nechtě cukají koutky – bohužel v místech, kde to autorka rozhodně nezamýšlela: *Pravděpodobně byl na cestě za dalším ze svých chlípných činů...* (v orig.: *He was probably up to all sorts of lecherous things...*, lépe třeba: *Určitě jel za nějakou oplzlou zábavou...*); *Mám pocit, jako by Emmettova ruka v Lydii zhasla její vnitřní světlo* (lépe: *jako by Emmett jediným gestem připravil Lydii o radost ze života*); *... tehdy jsem ho vnímal jen jako prodloužení jeho matky* (lépe: *jako prodlouženou ruku jeho matky*). *Obcházím v kruzích témata, jako je má sestra, její neexistující manžel a dohoda, na kterou si nedokáže vzpomenout* (lépe třeba: *Rozhovorům o sestře, jejím [...], se vyhýbám obloukem.*).

Další věty a pasáže možná nejsou úplně k popukání, ale i běžný čtenář pozná, jak klopotně znějí. Velké množství už jich odhalila recenzentka: *Když mi bylo jedenáct nebo dvanáct a moje posedlost vílami byla v nejvyšším bodě...*; *Kdybych během plesu byla spatřena s Bramovým bratrem o samotě, moje pověst by byla snad ještě ve větších troskách než minulý týden.*; *To, jak jsem se vrhla proti vlastnímu meči, zjevně všechny rozhodilo tak, že se Faithin otec už nevrátí k rozebírání jejího milostného života s Emmettem.*; *Matka zmizela, aby mohla pokračovat v získávání a rozsévání drbů...*; *Chceš vypadat hloupě pořád dokola?; ... tipla bych si, že nás chce nechat pořádně vymáchat ve strachu...*; *Tvůj status oblíbenkyně prince Emmetta lidi donutil si o tobě povídat...*; *Potom Emmett začal obletovat Ivy Bentonovou, která nebyla ani zdaleka tak zdatná v plížení se v noci ven... a další.* Tentyž problém odhalilo i mé čtení: *Přál bych si ti umět pomoci* (přitom máme naprosto dokonale české: *Kéž bych ti uměl pomoci*); *Díky schopnosti výborně vyprávět a ještě lépe uzavírat nemilosrdné obchodní transakce se brzy stal miláčkem dvora* (lépe například: *Jako skvělý vypravěč a nemilosrdný byznysmen se brzy stal...*); *Musíme už být za půlku deseti minut* (lépe třeba: *Určitě už uběhlo nejméně pět minut*); *Emmy, které nejspíš dodává odvalu její status držitelky prvního místa v soutěži...* a tak pořád dále.

Místy se dostáváme i za hranici úplně elementární srozumitelnosti: *Abych dokázala zajistit oddanost budoucí manželky dvoření mému synovi...*; *Musím najít nějaký způsob, jak své selhání uhrát tak tragicky, aby to moje rodina přijala.*

3) V menší, ale ne zanedbatelné míře pak výše řečené doplňují další problémy. K nim patří práce s aktuálním členěním větným a obecně se slovosledem: *Bram nejprve vyzve k tanci*

*Olive, ale každá z nás si s ním v průběhu večera zatančí (správně: v průběhu večera si s ním zatančí každá z nás nebo zatančíme všechny); Ani se neobtěžujeme klepat na dveře obrovského sídla Trummerových (správně: U obrovského sídla Trummerových se ani neobtěžujeme klepat.); Teď svého rozhodnutí ani trochu nelituju, i když mě Marion přivádí k šílenství svým psaním do sešitů po nocích (lépe: i když mě Marion svým nočním spisováním přivádí k šílenství); Aniž dám Bramovi možnost odpovědět, vydám se rovnou k molu a co nejdál od kůlny, abych poskytla Emmettovi možnost se z ní nenápadně vytrazit. Dveře kůlny se s vrznutím otevřou a vykoukne z nich Emmett (správně: a Emmett vykoukne ven); Samozřejmě, že tam budu. Ani za nic bych si nenechal ujít zasnoubení svého nejoblíbenějšího bratra (lépe: Zásnuby svého nejoblíbenějšího bratra bych si nenechal ujít ani za nic.) a tak dále.*

Častěji, než by bylo záhodno, čtenář narazí také na rušivé opakování slov: **Opatrně** mě posadí na roh své postele. „Dej si hlavu mezi kolena, **pomůže** to.“ **Opatrně** mi **pomáhá**...; **Stojíme** před **palácem** v trapné napodobenině fronty a čekáme, až se brány **paláce** otevřou; **Popadnu** ho a zvednu, ale labuť využije příležitosti a **popadne** do zobáku pramen mých vlasů; **Zrychlí** se mi tep. Neuvědomila jsem si, jak **rychle** mi princ stihl přirůst k srdci; V noci se na něj **díváme** a sníme o tom, kam bychom se společně mohly **podívat**.

Srovnání delší části překladu s originálem zhruba uprostřed knihy ukázalo dvě věci: tou první jsou občasné drobné posuny a odchylky (přidání a vynechávky většinou na úrovni jednotlivých slov nebo slovních spojení), které ale překladatelce vzhledem k žánru nevyčítám, protože význam originálu nijak zásadně nemění a překladu nikterak neubližují. Tou druhou jsou ale zjevné dezinterpretace originálu a ty už na škodu jsou. Několik jich i bez kolace odhalila recenzentka (ve zkratce: *boat storage shed* rozhodně není *kůlna s nářadím*, ale *úschovna lodí*; *just behind the coxwain* neznamena [sedět] u kormidla, ale za kormidelníkem; ve větě *a flute of Champagne I have absolutely no memory of seeing her grab* neznamena zvýrazněná část *Nemám ponětí, kde ji vzala*, ale *Vůbec si nevzpomínám, že by si ji brala*, protože vypravěčka ví moc dobře, kde Emmy šampaňské vzala; a pár dalších).

Také ve mnou analyzované části se podobné posuny objevily, a byť jejich množství není závratné, není ani úplně zanedbatelné:

**O:** *I reach out and brush the sleeve of Bram's shirt.*

**P:** *Natáhnu se a narovnáám Bramovi lem rukávu.*

Zde nejde o narovnání, ale o letmý dotyk.

**O:** *I laugh at her joke, but it comes out hollow.*

**P:** *Zasměju se, ale zní to dutě.*

Zde míněno *falešně* nebo *neupřímně*. Totéž platí pro větu *Ale nějaká část jejího vysvětlení zní dutě* na samém konci 34. kapitoly.

**O:** *The light is supposed to be beautiful as it reflects off the remnants of the wall they built four hundred years ago to keep Mor out.*

**P:** *Má to být krása, ale světlo se prý odráží od zbytků zdi, kterou před čtyřmi sty lety postavili, aby Mor donutili zůstat, kde je.*

Spojka *ale* zde mění vyznění věty, správně *protože*.

**O:** *It's so ordinary, which makes it all the more sinister.*

**P:** *Všechno to vypadá tak obyčejně, že se mi z toho zvedá žaludek.*

Dívky ucházející se o princovu ruku se zde účastní „soutěže“, v níž musí plnit zdánlivě jednoduché úkoly (šití, hra na piano), jenže za každou chybu přijde bolestivý trest. O *zvedání žaludku* tedy nejde, lépe například: ... *že to působí ještě zlověstněji*.

**O:** *Count and Countess Welby are some of the younger members of the peerage, with reputations for throwing full-on bacchanalia.*

**P:** *Hrabě a hraběnka z Welby patří mezi novější členy anglické vyšší společnosti a jejich plesy mají spíš pověst orgií.*

Slovníkový význam slova *bacchanalia* sice zní „Any wild, orgiastic party or celebration“,<sup>2</sup> ale očekávat od anglické šlechty v *young adult* knize orgie v sexuálním významu, v jakém toto slovo vnímáme my, asi nelze. Stejně je tento výraz přeložen i v první kapitole, kde je ještě zjevnější, že se myslí spíše *divoký večírek*: *Když Emmett*

---

<sup>2</sup> <https://en.wiktionary.org/wiki/bacchanalia>

*zrovna neničí něčí pověst, pobuřuje společnost tím, že odmítá studovat v Oxfordu nebo jezdit se šlechtickými přáteli na lovecké výpravy, které prý víc než lov připomínají orgie.*

**O:** ... *and then ties a cape around my neck that shimmers with hundreds of falling stars.*

**P:** ... *a pak mi kolem ramen upevní plášť, který se třpytí jako tisíce padajících hvězd.*

Ivyin plášť se netřpytí jako tisíce padajících hvězd, ale třpytí se přímo těmi hvězdami, které jsou na něm vyšité, protože celý její kostým odkazuje na noc: *Mám na sobě půlnočně modré hedvábné šaty s dlouhými rukávy (...) Třešničkou na dortu je korunka s hvězdami a srpkem půlměsíce uprostřed.*

**O:** *I bite back a smile, picturing Emmett's stunned face across a crowded ballroom. Then I immediately wipe the thought away, angry that it was there in the first place.*

**P:** *Koutky úst se mi automaticky roztáhnou v úsměvu, když si představím Emmettův šokovaný výraz, až si mě všimne na druhé straně tanečního parketu. Potom se samozřejmě okamžitě zakaboním, protože Emmetta bych si rozhodně představovat neměla.*

Spojení *bite back a smile* znamená přesný opak, tedy *potlačím úsměv*. Tím pádem nedává smysl ani následující *Potom se samozřejmě okamžitě zakaboním*, kde by odpovídající překlad mohl znít například: *Okamžitě ten obraz vyženu z hlavy.*

V souvislosti s posouzením kvality překladu mi přijde důležité zmínit i roli a poněkud zvláštní postup samotného nakladatelství. Jestliže se začátečnický překlad stane předmětem podobně obsáhlé – a podle všeho zcela relevantní – kritiky jako zmínění *Mladokrevní*, dá se podobná situace řešit dvěma způsoby. Buď říct: „Poslyšte, Markéto, chceme vydávat co nejkvalitnější překlady, a u vás tu kvalitu zatím nevidíme, zkuste se zúčastnit nějakých kurzů nebo soutěží, poučit se ze zpětné vazby a můžeme to časem vyzkoušet znovu.“ Anebo říct: „Dobře, vidíme ve vás určitý potenciál, zadáme vám další knihu, tentokrát s důslednější redakcí, a budeme sledovat, jestli ty začátečnické chyby postupně dokážete odstraňovat.“

Ani jedno z těchto dvou řešení není pro nikoho žádnou ostudou – nakladatelé zkrátka občas při výběru překladatelů nemají šťastnou ruku a lidé se zkrátka občas pouštějí do

věcí, u kterých se napoprvé ukáže, že jsou nad jejich síly. Nakladatelství ale zvolilo pro mě osobně nepochopitelné řešení – pokračovat jakoby nic a doufat, že se překlady Markéty Forejtové jako mávnutím kouzelného proutku zlepší nebo že už si jich nikdo nebude všímat. Čemuž se možná dá rozumět u dvanáctiletého puberťáka, který také doufá, že ta pětka v žákovské sama zázračně zmizí a rodiče se nic nedozví, ale u tradičního imprintu jednoho z největších českých nakladatelů je to přinejmenším zarážející. Výsledkem je pouze to, že zatímco u *Mladokrevných* zůstalo jen u kritického článku, nyní už se bavíme rovnou o udělení anticeny. A to už přece jen trochu ostuda je.

Vzhledem k výše formulovaným výhradám by mi udělení Skřipce přišlo oprávněné, ale ve srovnání s některými předchozími oceněnými možná neúměrně přísné. Proto **navrhuji udělení Skřípečku**, jenž z mého pohledu padá rovným dílem jak na nakladatelství za nezajištění dostatečné redakční péče a za protežování překladatelky, které zatím schopnosti k vypracování kvalitního uměleckého překladu chybí, tak na překladatelku samotnou, u níž – aniž se jí chci dotknout – zřejmě touha překládat převládá nad zvládnutím překladatelského řemesla a schopností poučit se ze zpětné vazby.

V Praze

3. 5. 2026